

A R K A D I J

B O R I S

STRUGAČTÍ

JE TĚŽKÉ
BÝT BOHEM

TRITON

TRIFID

Arkadij a Boris Strugačtí
Je těžké být bohem

Трудно быть богом

Copyright © 1964 Arkady & Boris Strugatsky

Translation © Jaroslav Piskáček — dědicové, c/o DILIA, 1973.

Cover © Martin Zhouf, 2013

© Stanislav Juhaňák – Triton, 2013

ISBN 978-80-7387-651-7

Stanislav Juhaňák – TRITON, Vykáňská 5, 100 00 Praha 10
www.tridistri.cz

A R R A D I J

B O R I S

STRUGAČTÍ

JE TĚŽKÉ

BÝT BOHEM

A R R A D I J

B O R I S

STRUGAČTÍ

JE TĚŽKÉ

BÝT BOHEM

ARKADIJ A BORIS STRUGAČTÍ
V NAKLADATELSTVÍ TRITON

série: Ničevo

Pondělí začíná v sobotu
Pohádka o Trojce

série: Maxim Kammerer

Obydlený ostrov
Brouk v mraveništi

samostatné knihy:

Ďábel mezi lidmi*
Je těžké být bohem

Les

Ničivá vlna

Stalker

Podrobnosti o životě Nikity Voroncova*
Židáci města Pitěru

* pod pseudonymem S. Jaroslavcev

Čekají nás setkání s myslícími bytostmi mnoha vesmírných planet. Dohodneme se s příslušníky jiných společností, které se možná utvářejí podle odlišných vývojových tendencí? Bude náš vzájemný kontakt skutečně tak idylický, bude bez konfliktů?

Arkadij a Boris Strugačtí, známí autoři sovětské vědeckofantastické literatury, zpracovali atraktivní námět: Předpokládejme, že výzkumníci Země se ocitnou na neznámé planetě, kde lidé žijí v podmínkách, jež z hlediska našeho historického vývoje odpovídají období feudalismu. Jak si budou počínat vyslanci vyspělé kultury ve světě intrik, násilí a masového vraždění? Představitel moderní společnosti se v zaostalém prostředí dostává do výjimečné pozice – zná totiž budoucnost. Jak si poradí s pocitem nadřazenosti? Není snadné být bohem, ale ještě obtížnější je zůstat za všech okolností člověkem.

PROLOG

Pažba Ančiny kuše byla vysoustruhována z černé plastické hmoty, tětíva z chromové oceli se napínala jediným pohybem nehlučně klouzající páky. Anton neuznával novoty. Měl starý dobrý samostříl z doby maršála Toce, pozdějšího krále Pice I., pobitý zčernalou mědí, s kolečkem, na které se navíjela struna z volských žil. Pokud jde o Pašku, ten si vzal pneumatickou karabinu. Samostříly prohlašoval za dětinskou hračku, protože byl líný a na truhlařinu měl obě ruce levé.

Přirazili k severnímu břehu, kde ze žlutého písečného srázu vyčnívaly zkroucené kořeny vysokých, ztepilých borovic. Anka pustila kormidlo a rozhlédla se. Nad les už se vyhouplo slunce a všechno bylo modravé, zelené, žluté – modravý závoj mlh nad jezerem, tmavě zelené borovice a žlutý písek na protějším břehu. A nad tím vším jasné, bělavě modré nebe.

„Není tam nic,“ řekl Paška.

Děti seděly nahnuté přes okraj loďky a dívaly se do vody.

„Obrovská štika,“ prohlásil Anton s přesvědčením.

„A má takovéhle obrovské ploutve?“ zeptal se Paška.

Anton neodpověděl. Anka se rovněž podívala do vody, ale spatřila jen odraz vlastního obličeje.

„Co takhle se vykoupat, co vy na to?“ prohodil Paška a ponořil ruku až po loket do vody. „Studená,“ oznámil ostatním.

Anton přešel na příď a seskočil na břeh. Lodička se rozhoupala. Anton uchopil okraj loďky a vyčkávavě se zadíval na Pašku. Paška vstal, přehodil si veslo za krk jako váhy na nošení věder, rozvlnil dolní část trupu a zanotoval:

*Kormidelník Viclipuclí,
ten znal každou zátoku,
na jedinou višni chytil
sto uzených žraloků!*

Anton beze slova trhl loďkou.

„He-ej!“ vykřikl Paška a honem se chytil okrajů.

„Proč zrovna uzených?“ zeptala se Anka.

„To nevím,“ odpověděl Paška. Oba vylezli z loďky.

„Ale že je to prima: sto uzených žraloků!“

Vytáhli člun na břeh. Nohy se jim bořily do vlhkého písku posetého suchým jehličím a borovými šiškami. Loďka byla těžká a kluzká, ale vytáhli ji celou na břeh a udýchání se zastavili.

„Přimáčklo mi to nohu,“ řekl Paška a začal si upravovat červený šátek obtočený kolem hlavy. Pečlivě dbal na to, aby měl uzel přesně nad pravým uchem, jako mívají nosatí irukánští piráti. „Život je mi ničím, johó!“ vykřikl.

Anka si soustředěně cucala prst.

„Zadřela sis třísku?“ zeptal se Anton.

„Ne. Jsem škrábnutá. Někdo máte nehty...“

„Nono, ukaž to!“

Ukázala.

„Ano,“ potvrdil Anton. „Úraz. Co teď uděláme?“

„Vzít na ramena a nést při břehu,“ navrhl Paška.

„To jsme nemuseli vylézat z loďky,“ řekl Anton.

„Lodíkou to dokáže každý moula,“ vysvětlil Paška. „Ale na břehu máš předně rákosí, za druhé strže, za třetí tůně. A v nich jsou mníci. A sumci.“

„Sto uzených sumců,“ řekl Anton.

„Už ses někdy potápěl v tůni?“

„Samozřejmě.“

„Že jsem tě neviděl? Nějak mi to ušlo.“

„Tys neviděl víc věcí.“

Anka se k nim otočila zády, zvedla kuši a vystřelila do borovice vzdálené asi dvacet kroků. Odštěpky kůry se rozletěly na všechny strany.

„Prima,“ řekl Paška a okamžitě vystřelil z karabiny. Mířil do Ančina šípu, ale netrefil. „Nezadržel jsem dech,“ řekl na vysvětlenou.

„A kdybys ho byl zadržel?“ zeptal se Anton vyzývavě. Díval se na Anku.

Ta silným pohybem odtáhla páku tětiny. Měla skvělé svaly – Anton se se zalíbením díval, jak jí pod opálenou kůží přeběhl tvrdý uzlík bicepsu.

Anka pečlivě zamířila a znovu vystřelila. Druhý šíp se praskavě zabodl do kmenu kousek pod předchozím.

„To je hloupost, co děláme,“ prohlásila Anka a spustila kuši.

„Co?“ zeptal se Anton.

„Zbytečně ničíme stromy. Jeden z prcků střílel včera z luku do stromu, tak jsem mu nařídila, že musí šípy vytahat vlastními zuby.“

„Paško,“ chytl se toho Anton, „skoč tam, ty máš dobré zuby.“

„Mám v jednom díru, až mi píská,“ odpověděl Paška.

„Nechte toho,“ řekla Anka. „Tak pojďte něco dělat.“

„Nemám nejmenší chuť šplhat po stržích,“ řekl Anton.

„Já taky ne. Půjdem rovnou.“

„Kam?“ zeptal se Paška.

„Kam nás oči povedou.“

„Tak co?“ řekl Anton.

„Čili do sajvy,“ řekl Paška. „Toško, půjdeme na Zapomenutou silnici. Vzpomínáš?“

„Aby ne!“

„Víš, Aničko...“ začal Paška.

„Já u tebe nejsem žádná Anička,“ řekla Anka stroze. Nesnášela, když ji někdo oslovoval jinak než Anka.

Anton si to dobře pamatoval. Řekl rychle: „Zapomenutá silnice. Po ní nic nejezdí. Ani není zakreslená. A vůbec se neví, kam vede.“

„Vy už jste tam byli?“

„Ano. Ale nestačili jsme ji prozkoumat.“

„Cesta odnikud nikam,“ prohlásil Paška, který se mezitím vzpamatoval.

„To si dám líbit!“ řekla Anka. Oči se jí zúžily do černých štěrbin. „Jdem! Dojdeme tam do večera?“

„Prosím tě! Do dvanácti jsme tam!“

Začali se škrábat do svahu. Nahoře se Paška otočil. Pod nimi bylo modré jezero s nažloutlými skvrnami písčín, loďka na břehu a velká rozbíhavá kola na klidné olejovité hladině u břehu – to sebou nejspíš plácla zmíněná štika. A Pašky se zmocnilo ono obvyklé neurčité vzrušení jako vždy, kdykoli s Toškou utekli z internátu a měli před sebou den plný nezávislosti, neprobádaných míst, červených jahod, vyhrátých pustých luk, šedých ještěrek a ledové vody z neočekávaných pramínků. A jako vždy i tentokrát měl chuť zavýsknout a vyskočit do výše, a taky to okamžitě udělal. Anton se na něj se smíchem podíval a Paška spatřil v jeho očích naprosté pochopení. Anka vsunula dva prsty do úst, furiantsky hvízdla a všichni tři vstoupili do lesa.

Byl to řídký borový les, nohy jim klouzaly po spadacím jehličí. Šikmé sluneční paprsky se snášely mezi rovné kmeny a kladly se po zemi v zlatých skvrnách. Voněla pryskyřice, jezerní voda a jahody. Kdesi v nebi štěbetali neviditelní ptáci.

Anka šla vpředu, kuši držela v podpaží a čas od času se shýbala pro krvavou, jakoby nalakovanou jahodu. Za ní kráčel Anton se starou dobrou zbrojí maršála Toce přes rameno. Toulec se solidními šípy ho tvrdě bouchal do zadku. Šel a pozoroval Ančin krk – dočerna opálený s vystouplými obratli. Občas se ohlédl a hledal pohledem Pašku, ale nespatrił ho, jen čas od času vpravo nebo vlevo zasvítíl na slunci jeho rudý šátek. Anton si představil, jak se Paška nehlučně plížíl mezi borovicemi s karabinou připravenou ke střelbě, jak natahuje kuřepředu svůj hubený dravčí obličej s oloupaným nosem. Paška se přece plížíl sajvou, a se sajvou nejsou žádné žerty. Najednou ti položí otázku a ty musíš včas odpovědět, kamaráde, pomyslel si Anton a užuž se chtěl taky sehnout, ale před ním šla Anka a co kdyby se ohlédla? Vypadalo by to trapně.

Anka se ohlédla a zeptala se: „Utekli jste potichu?“

Anton pokrčil rameny. „Utíká snad někdo hlučně?“

„Obávám se, že já jsem nadělala rámus,“ řekla Anka. „Porazila jsem umyvadlo a najednou slyším na chodbě kroky. Nejspíš Panna Káťa, má dneska službu. Musela jsem seskočit do záhonu. Co myslíš, Toško, co je to za kytky na tom záhonu?“

Anton svraštil čelo. „Pod tvým oknem? Nevím. Proč?“

„Musí to být nějaké houževnaté kytky. Jak praví básník: Vichr je nesehne, bouře je nezdolá... Skáče se do nich už tolik let, a pořád rostou jakoby nic.“

„To je opravdu zajímavé,“ řekl Anton hlubokomyslně. Uvědomil si, že i pod jeho oknem je záhon s kytkami, které víchr nesehne a bouře nezdolá. Ale dodnes si to neuvědomil.

Anka se zastavila, počkala, až ji dojde, a natáhla k němu hrst s červenými jahodami. Anton si opatrně vybral tři.

„Vem si víc,“ nabízela Anka.

„Děkuju,“ řekl Anton. „Já radši sbírám jednu po druhé. A co Panna Káťa? Docela ujde, vid’?“

„To je věc názoru,“ poznamenala Anka. „Když někdo člověku každý večer vyčítá, že má nohy zablácené nebo zaprášené...“

Odmlčeli se. Byla to nádhera, jít s ní takhle po lese, sami dva, bok po boku, dotýkat se obnaženými lokty a občas na ni ze strany pohlédnout – jaká je krásná, obratná a neuvěřitelně milá, jaké má velké šedé oči s černými řasami.

„Ano,“ řekl Anton a natáhl ruku, aby strhl pavučinu, která před ním zajiskřila ve slunci. „Ona si samozřejmě nohy nezapráší. Když někoho přenášejí v náruči přes každou loužičku, tak se pochopitelně neumaže...“

„A kdože ji přenáší?“

„Heinrich z meteorologické stanice. Víš přece, takový ten zdravý kluk s bílými vlasy.“

„Vážně?“

„A co je na tom? Každý prcek už ví, že ti dva se milují.“

Znovu se odmlčeli. Anton se podíval na Anku. Měla oči zúžené do černých štěrbin.

„A kdy to bylo?“ zeptala se.

„Ále, za jedné měsíční noci,“ odpověděl Anton neochotně. „Hlavně to nikde nevyžvaň.“

Anka se ušklíbla. „Nikdo přece na tobě nevyzvídal, Toško. Chceš jahody?“

Mechanicky shrábl jahody z potřísněné dlaně a vstrčil je do úst. Nemám rád žvanily, pomyslel si. Nesnáším mluvky. A najednou našel argument.

„Tebe taky budou jednou nosit na rukou. A bude ti příjemné, jestli se o tom začne povídat?“

„Jak tě mohlo napadnout, že to chci roznášet?“ řekla Anka v rozpacích. „Náhodou žvanily nemám ráda.“

„Poslechni, co máš za lubem?“

„Nic zvláštního,“ pokrčila Anka rameny. Po chvílce řekla důvěrně: „Víš, mě už děsně otravuje mýt si každý boží večer dvakrát nohy.“

Ubohá Panna Káťa, napadlo Antona. Ta si teď užije horší peklo než v sajvě.

Dostali se na pěšinu. Klesala a les byl stále hustší a temnější. Bujně tu rostlo kapradí a vysoká vlhká tráva. Kmeny borovic byly potaženy mechem a bílou pěnou lišejníků. Ale se sajvou nejsou žádné žerty. Chraptivý hlas, v němž nebylo nic lidského, najednou zařval: „Stůj! Odhoďte zbraň. Ty, urozený done, i ty, urozená donno!“

Kdykoli ti sajva položí otázku, musíš jí včas odpovědět. Přesným pohybem strčil Anton Anku do kapradin vlevo, sám skočil do kapradí vpravo od pěšiny, několikrát se překulil a zalehl za shnilý pařez. V korunách borovic se ještě převalovala chraptivá ozvěna, ale pěšina už byla prázdná. Rozhostilo se ticho.

Anton se převalil na bok a točením kolečka natahoval tětivu. Práskl výstřel a na Antona se sesypalo jakési smetí. Chraptivý nelidský hlas oznámil: „Don byl zasažen do paty!“

Anton zasténal a skrčil nohu.

„Ale do tý ne! Do pravý!“ opravil ho hlas.

Bylo slyšet, jak se Paška hihňá. Anton opatrně vykoul za pařezem, ale v zeleném kašovitém pološeru neviděl nic.

V té chvíli se ozvalo pronikavé zahvzdání a rachot, jako by padal strom.

„Aú!“ zakvílel Paška. „Smilujte se! Slitování! Nezabíjejte mě!“

Anton okamžitě vyskočil. Z kapradin vylezl pozpátku Paška s rukama nad hlavou. Ozval se Ančin hlas: „Toško, vidíš ho?“

„Jako na dlani,“ odpověděl Anton spokojeně. „Neotáčet se!“ houkl na Pašku. „Ruce za hlavu!“

Paška poslušně zkřížil ruce za hlavou a odhodlaně prohlásil: „Nic neřeknu.“

„Co s ním uděláme, Toško?“ zeptala se Anka.

„Hned uvidíš,“ řekl Anton a pohodlně se usadil na pařez. Samostříl si položil na klín. „Jméno!“ vyštěkl hlasem Hexy Irukánského.

Paška vyjádřil pózou svého těla pohrdání a odbojnost. Anton vystřelil. Těžký šíp se s rachotem zabodl do větve nad Paškovou hlavou.

„Ohó!“ ozvala se Anka odkudsi z kapradí.

„Jmenuji se Bon Saranča,“ přiznal se Paška neochotně. „A na tomto místě své složím kosti, jsa jedním z těch, co byli s ním.“

„Známý násilník a vrah,“ vysvětlil Anton. „Ale nikdy nic nedělá zadarmo. Kdo tě poslal?“

„Poslal mě don Satarina Nelítostný,“ zalhal Paška.

Anton poznamenal pohrdlivě: „Tato ruka přetrhla nit hanebného života dona Satariny už před dvěma lety v Úžlabině těžkých mečů.“

„Neměla bych mu prohnat šíp hlavou?“ nabídla se Anka.

„Úplně jsem zapomněl,“ řekl Paška chvatně. „Ve skutečnosti mě poslal Arata Krásný. Slíbil mi sto zlatých za vaše hlavy.“

Anton se plácl do kolen. „To je ale lhář!“ vykřikl. „Copak se Arata bude spolčovat s takovým lumpem, jako jsi ty?“

„Co abych mu přece jen prohnala šíp hlavou?“ zeptala se Anka krvežíznivě.

Anton se démonicky zachechtal.

„Mimochodem,“ poznamenal Paška, „máš uštěrlelou pravou patu. Nejvyšší čas, abys vykřvácel.“

„Houbeles!“ namítl Anton. „Předně jsem celou tu dobu žvýkal kůru bílého stromu a za druhé už mi dvě sličné domorodky ránu převázaly.“

Kapradí se rozhoupalo a na pěšinu vyšla Anka. Měla škrábanec přes obličej, kolena zmazaná od trávy a hlíny.

„Musíme ho hodit do bažiny,“ prohlásila. „Když se nepřítel nevzdá, musí být zničen.“

Paška svěsil ruce. „Ty vůbec nehraješ podle pravidel,“ vyčetl Antonovi. „Podle tebe to pořád vychází tak, že Hexa je kladný typ.“

„Ty toho víš!“ prohodil Anton a taky vyšel na pěšinu. „Se sajvou nejsou žádné žerty, špinavý žoldnéři!“

Anka vrátila Paškovi karabinu.

„To vy vždycky do sebe tak řežete?“ zeptala se obdivně.

„Jak jinak,“ podivil se Paška. „To snad máme vykřikovat pif paf a bum bum? V každé hře musí být prvek rizika.“

Anton řekl ledabyle: „Například si často hrajeme na Viléma Tella.“

„A střídáme se,“ dodal Paška. „Jednou stojím s jablkem já, podruhé on.“

Anka na ně pohlédla. „Opravdu?“ řekla pomalu. „Na to bych se moc ráda podívala.“

„S radostí bychom to předvedli,“ řekl Anton uštěpačně, „ale nemáme jablko.“

Paška se šklebil roztaženými ústy. Anka mu najednou strhla z hlavy pirátský šátek a rychle jej stočila do kornoutu.

„Jablko je konvence,“ pravila. „Tadyhle máte výborný terč. Hra na Viléma Tella může začít.“

Anton vzal červený kornout a pozorně si ho prohlédl. Podíval se na Anku – měla oči jako šterbinky. Zato Paška se bavil – bylo mu do smíchu. Anton mu podal šátek.

„Z třiceti kroků se do karty trefím,“ zadeklamoval monotónně. „Ovšem jen z pistolí, jež dobře znám.“

„Opravdu?“ řekla Anka a obrátila se na Pašku. „A co ty, příteli milý? Trefíš se do karty jako tvůj druh?“

Paška si nasazoval červený pytlík na hlavu.

„Někdy to zkusíme, ale až jindy,“ řekl s vyceněnými zuby. „Před jistým časem jsem nestřílel zle.“

Anton se otočil a vykročil po pěšině. Přitom nahlas počítal kroky: „Patnáct... šestnáct... sedmnáct...“

Paška něco řekl – Anton neslyšel co, a Anka se nahlas rozesmála. Nějak příliš nahlas.

„Třicet,“ řekl Anton a otočil se.

Ze třiceti kroků vypadal Paška úplně maličký. Červený cípatý kornout mu trčel na hlavě jako šaškovská čepice. Paška se uškliboval. Stále ještě si hrál.

Anton se shýbl a začal pomalu natahovat tětívu.

„Žehnám ti, otče můj Viléme!“ vykřikl Paška. „A děkuji za vše, ať stane se cokoli.“

Anton nasadil šíp do samostřílu a napřímil se. Paška s Ankou ho sledovali. Stáli vedle sebe. Pěšina byla jako temná chodba mezi vysokými zelenými stěnami. An-

ton pozvedl zbraň. Bojová zbroj maršála Toce mu v této chvíli připadala nezvykle těžká. Třesou se mu ruce, uvědomil si. To je chyba. To by nemělo být. Vzpomněl si, jak v zimě s Paškou celou hodinu házeli sněhové koule na litinovou ozdobu na sloupu hradby. Házeli z dvaceti metrů, z patnácti, z deseti – a pořád se nemohli trefit. A pak, když už toho měli dost a odcházeli, hodil Paška ledabyle, bez míření poslední kouli – a trefil se. Anton si pevně vmáčkl pažbu do ramene. Anka stojí příliš blízko, pomyslel si.

Užuž na ni chtěl křiknout, aby šla kousek dál, ale uvědomil si, že by to bylo hloupé. Výš. Ještě výš... Ještě... Najednou pocítil jistotu, že i kdyby se k nim otočil zády, stejně se těžký šíp zabodne přesně do kořene Paškova nosu, mezi jeho veselé zelené oči. Zadíval se na něj.

Paška už se neušklíbal. A Anka pomalu, pomaličku zvedala ruku s roztaženými prsty, obličej měla napjatý a neobyčejně dospělý. A tu Anton zvedl samostříl ještě o kus výš a zmáčkl spoušť. Ani neviděl, kam šíp letěl.

„Chybil jsem,“ řekl hodně nahlas.

Na zdřevěnělých nohou vykročil po pěšině. Paška si otřel tváře červeným kornoutem, vytřepal jej ve vzduchu a začal si ovinovat čelo. Anka se shýbla pro svou kuši. Jestli mě s ní majzne po hlavě, ještě jí poděkuju, pomyslel si Anton. Ale Anka se na něj ani nepodívala. Obrátila se na Pašku a zeptala se: „Půjdeme?“

„Hned,“ řekl Paška.

Střelil pohledem po Antonovi a beze slova si zaťukal ohnutým prstem na čelo.

„Ty už jsi měl srdce v kalhotech,“ řekl Anton.

Paška si znovu zaťukal prstem na čelo a vykročil za Ankou. Anton se potácel za nimi a snažil se v sobě potlačit pochybnosti.

Co jsem vlastně udělal, uvažoval sklesle. Proč se naštvali? U Pašky to chápu, ten dostal strach. Jenomže není jisté, kdo se bál víc – jestli otec Vilém, nebo Tell junior. Ale co Anka? Nejspíš dostala strach o Pašku. Tak co jsem měl dělat? Teď se za nimi ploužím jako chudý příbuzný. Uteču. Zahnu doleva, tam je báječná bažina. Třeba chytím nějakou sovou. Ale ani nezpomalil krok. Tohle už mi zůstane, pomyslel si. Četl, že se to často stává.

K opuštěné silnici dorazili dřív, než předpokládali. Slunce stálo vysoko, bylo vedro. Za límcem šimralo pichlavé jehličí. Byla to betonová silnice, vystavěná ze dvou řad šedě rezatých popraskaných desek. Ve spárách rostla hustá suchá tráva. Na obou krajnicích byly spousty zaprášeného lopuchu. Nad silnicí bručivě přeletovali zlatohlávkové, jeden opovážlivě cvrknul Antona přímo do čela. Jinak všude ticho a dusno.

„Podívejte!“ řekl Paška.

Nad prostředkem silnice visela na rezavém drátě, nataženém od jedné strany ke druhé, kulatá plechová deska pokrytá zbytky oprýskané barvy. Podle všeho to byl červeně orámovaný bílý kruh.

„Co to je?“ zeptala se Anka bez zvláštního zájmu.

„Dopravní značka,“ řekl Paška. „Vjezd zakázán.“

„Stůj,“ doplnil Anton.

„A k čemu to je?“ ptala se Anka.

„To znamená, že se tam nesmí jet,“ vysvětlil Paška.

„K čemu je pak celá silnice?“

Paška pokrčil rameny. „Je to už hodně stará silnice.“

„Je to anizotropní silnice,“ prohlásil Anton. Anka stála k němu zády. „Provoz jen jedním směrem.“

„Naši předkové byli mudrcové,“ řekl Paška zamysleně. „Někdo si jede a jede, třeba dvě stě kilometrů, a na-

jednou báb! Stůj! Dál se nesmí a zeptat se na cestu taky nemá koho.“

„Představ si, co tam za tou značkou může být!“ řekla Anka. Rozhlédla se. Na mnoho kilometrů kolem dokola se rozprostíral liduprázdný les, a nebyl tu nikdo, koho by se mohli zeptat, co asi je tam za tou značkou. „A co když to vůbec není značka Stůj?“ zapochybovala. „Všechna barva je přece oprýskaná...“

A tu Anton pečlivě zamířil a vystřelil. Bylo by efektní, kdyby šíp přetál drát a tabulka spadla Ance přímo k nohám. Ale šíp zasáhl horní část desky, prorazil zrezivělý plech a dolů se začala sypat jen seschlá barva.

„Hlupáku,“ prohodila Anka, ani se neotočila.

Bylo to první slovo, které adresovala Antonovi od skončení hry na Viléma Tella.

Anton se křečovitě ušklíbl. „And enterprises of great pith and moment,“ zadeklamoval. „With this regard, their currents turn awry, and lose the name of action.“*

Věrný Paška vykřikl: „Koukejte, tudy jelo auto! Už po bouřce! Tamhle je přimáčkнутá tráva! A tady taky...“

Ten Paška má kliku, pomyslel si Anton. Začal si prohlížet stopy na silnici a rovněž spatřil přimáčkнутou travu a černý pruh od pneumatik v místě, kde automobil zabrzdil před výmolem v betonu.

„Aha!“ vykřikl Paška. „Vyjel od značky!“

Bylo to jasné jako den, ale Anton se začal přít. „Ani nápad, jel z druhé strany.“

* ... a podniky, jež mají spár a spád, se pro ten ohled vychylují z dráhy a trátí jméno skutku. (William Shakespeare: Hamlet, králevic dánský, Československý spisovatel, Praha 1981, str. 70. Přeložil E. A. Saudek.)

Paška se na něj vyjeveně podíval. „Copak jsi slepý?“ „Jel z druhé strany,“ opakoval Anton umíněně. „Půjdeme po stopě.“

„Meleš nesmysly!“ vybuchl Paška. „Tak předně žádný pořádný řidič nepojede tam, kde visí zákaz vjezdu. A za druhé se podívej: tamhle je výmol, tamhle stopy brzdění... Tak odkud jel?“

„Co je mi do tvých pořádných řidičů? Já sám jsem nepořádný, já půjdu za značku.“

Paška se rozzuřil. „Jdi si, kam chceš!“ řekl a hlas mu trochu přeskakoval. „Pitomečku. Úplně jsi z toho hor-ka zblbnul!“

Anton se otočil a s pohledem upřeným přímo před sebe vykročil pod značku. Přál si jen jedno – aby tam vpředu byl nějaký zbořený most a aby se musel těžce probíjet na protější břeh. Kašlu na toho pořádného, říkal si v duchu. – Ať si jdou, kam chtějí... ona i ten její

Pášeňka. Vzpomněl si, jak Anka sjela Pavla za tu Aničku, a trochu se mu ulevilo. Ohlédl se.

Pašku spatřil ihned: Bon Saranča šel skloněn až k zemi po stopě tajemného automobilu. Rezavý plech nad silnicí se lehce pohupoval a dírkou prosvítalo modré nebe. U cesty seděla Anka s lokty opřenými o holá kolena a bradu měla položenou na zaťatých pěstích.

Vraceli se až za soumraku. Chlapci veslovali, Anka seděla u kormidla. Nad černým lesem stoupal červený měsíc, žáby zběsile naříkaly.

„Tak prima to bylo všechno vymyšleno,“ povzdechla si Anka smutně. „Ech, vy...“

Chlapci neodpověděli. Pak se Paška polohlasně zeptal: „Toško, co tam bylo, za tou značkou?“

„Vyhozený most,“ odpověděl Anton. „A kostra fašisty připoutaná řetězy ke kulometu.“ Zamyslel se a dodal: „Ten kulomet už byl celý vrostlý do země.“

„Hmm,“ protáhl Paška. „To se stává. Já jsem tam jednomu chlapíkovi pomohl spravit auto.“